LUMME-, SIRO- JA TÄPLÄLAMPIKORENTOSELVITYS RÄÄKKYLÄN JOKI-HAUTALAMMELLA 2021

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Pohjois-Karjalan ELY-keskus 25.1.2022

Jari Kontiokorpi
jari.kontiokorpi@ely-keskus.fi

Sisällysluettelo

Johdanto ... 1

1 Direktiivikorennot: ekologia ja suojelu ... 2

1.1 Lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*) ... 2

1.2 Sirolampikorento (*Leucorrhinia albifrons*) ... 3

1.3 Täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*) ... 4

1.3.1 Lampikorentojen kartoitus ... 5

1.4 Viherukonkorento (*Aeshna viridis*) ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

2 Kesän 2021 inventoinnit ... 6

2.1 Rääkkylän Joki-Hautalampi ... 6

2.1.1 Tulokset ... 6

2.1.1.1 Lummelampikorento ... 7

2.1.1.2 Sirolampikorento ... 8

2.1.1.3 Täplälampikorento ... 8

2.1.1.4 Muut korennot ... 9

2.1.2 Yhteenveto ... 10

2.2 Rääkkylän Jouhtenuslampi ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

2.2.1 Tulokset ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

2.2.1.1 Lummelampikorento ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

2.2.1.2 Sirolampikorento ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

2.2.1.3 Täplälampikorento ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

2.2.1.4 Muut korennot ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

2.2.2 Yhteenveto ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

2.3 Tohmajärven Värtsilän Uudenkylänlampi ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

2.3.1 Tulokset ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

2.4 Tohmajärven Värtsilän Sääperi ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

2.4.1 Kartoitus ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

2.4.2 Tulokset ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

2.4.3 Yhteenveto ... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

Kiitokset ... 10

Lähteet ... 10

Valokuvat © Jari Kontiokorpi, kartat © Maanmittauslaitos

Johdanto

Suomessa esiintyy kuusi EU:n luontodirektiivin IV(a)-liitteen lajia: **idänkirsikorento** (*Sympecma paedisca*), **kirjojokikorento** (*Ophiogomphus cecilia*), **lummelampikorento** (*Leucorrhinia caudalis*), **sirolampikorento** (*Leucorrhinia albifrons*), **täplälampikorento** (*Leucorrhinia pectoralis*) ja **viherukonkorento** (*Aeshna viridis*). Näistä idänkirsikorentoa ei ole havaittu Pohjois-Karjalassa, kirjojokikorento asuttaa hiekkapohjaisia virtavesiä ja viherukonkorento vaatii Suomessa esiintyäkseen sahalehteä. Pohjois-Karjalassa viherukonkorentoa tavataan vain kolmella paikalla. Pohjois-Karjalan sahalehdettömillä lintuvesillä voi esiintyä yllälueteltuja kolmea lampikorentoa.

Näiden luontodirektiivilajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain nojalla.

Koska Rääkkylän lintuvesiltä ei ole tietoa korennoista, eikä Sääperin viherukonkorentoja (ja sahalehteä) ole kartoitettu tiettävästi pitkään aikaan, todettiin tarpeelliseksi tehdä inventoinnit mahdollisesti kunnostettavilla lintuvesillä.

On huomioitava, ettei kyseessä ole ollut kattava sudenkorentoselvitys, joka olisi tehtävä joka kohteella vähintään kolmesti kesän aikana. Muiden korentolajien esiintymiset ja määrät ovat siis puutteellisia.

1 Direktiivikorennot: ekologia ja suojelu

1.1 Lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*)

Lummelampikorento elää Suomessa noin linjan Vaasa–Kajaani–Joensuu eteläpuolella. Etelä-Suomessa laji on melko yleinen ja paikoin runsaslukuinen, lähempänä levinneisyysalueen pohjoisrajaa havaintoja on harvemmassa.

Pohjois-Karjalassa on Lajitietokeskuksen mukaan lajia havaittu etenkin maakunnan eteläosissa Kiteellä. Pohjoisimmat havainnot ovat Polvijärven Korpilammelta, jossa havaittiin vuonna 2009 noin 30 koirasta. Suurin määrä on Kiteen Juurikkajärvellä vuonna 2011 havaittu noin 150 lummelampikorentoa. Rääkkylästä on ilmoitettu vain yksi havainto, joka on kirjoittajalta kesältä 2020 Jokilammelta. Myös Tohmajärveltä on vain yksi havainto, Laihalammelta koiras 2016. Sudenkorentotietämys vaikuttaa varsin heikolta Pohjois-Karjalassa. Syynä on ilmeisesti sekä havainnoinnin vähyys että havaintojen laiska ilmoittaminen.

Lummelampikorento elää monenlaisissa rehevissä järvissä ja lammissa. Se vaatii kelluslehtistä kasvillisuutta, etenkin ulpukkaa ja lummetta. Laji puuttuu tai esiintyy hyvin pieninä määrinä vesissä, jotka kärsivät yliravinteisuudesta.

Lummelampikorento elää suurimman osan elämästään toukkana vedessä. Sen toukkien kehitys Etelä-Suomen oloissa kestää kaksi vuotta. Toukkien sijoittumista pohjan profiilissa ei ole tutkittu, mutta yksilöitä on saatu paikoin runsaastikin haavimalla rannalta käsin (Pynnönen 2017).

Suojelu

Lummelampikorento on vähentynyt voimakkaasti Länsi-Euroopassa. Laji esiintyy Suomessa levinneisyysalueensa pohjoisrajalla, joten sen populaatiot saattavat olla täällä herkkiä muutoksille. Lummelampikorentoa uhkaavia tekijöitä ovat vesialueiden umpeenkasvu sekä maataloudesta ja turvetuotannosta johtuvan ylirehevöitymisen aiheuttamat happikadot ja kasvillisuuden väheneminen. Umpeenkasvu koskee toisaalta vesialuetta ja toisaalta esimerkiksi ojituksen aiheuttamaa rannan puuston runsastumista. Varjostava puusto etelän puoleisella rannalla tekee pienistä kohteista lajille sopimattoman.

Ylirehevöitymisen ehkäisemiseksi tulee vähentää valumavesien ravinteiden määrää. Peltojen, laidunten ja turvesoiden suojavyöhykkeet ja valumavesien saostusaltaat vähentävät oikein käytettyinä tehokkaasti ravinteiden määrää alapuolisissa vesistöissä. Pienillä kohteilla ojituksen aiheuttamaa umpeenkasvua voidaan lievennystoimena hidastaa patoamalla ojia. Pienten lampien eteläreunan varjostavan puuston poistolla saadaan lisää auringonpaisteista pinta-alaa vesikasveille ja sudenkorennoille. Vastaavasti ilmaversoisten kasvien niitolla voidaan saada laajempia kelluslehtisten kasvien alueita, mikä hyödyttää lummelampikorentoa.

Pienimuotoiset ruoppaukset todennäköisemmin ylläpitävät esiintymiä kuin ovat haitallisia. Lajille tyypillisten runsaskasvustoisten elinympäristöjen pitkän kehittymisajan takia kompensaatiotoimet eivät ehkä ole mahdollisia, mutta kaivettujen lammikoiden sopivuutta lajin pidempiaikaiseksi elinympäristöksi tulisi selvittää (Pynnönen 2017).

1.2 Sirolampikorento (*Leucorrhinia albifrons*)

Sirolampikorento esiintyy yleisenä linjan Vaasa–Joensuu eteläpuolella. Havainto Oulun läheltä antaa kuitenkin olettaa, että laji elää todennäköisesti tuon linjan pohjoispuolellakin. Havainnointi linjan pohjoispuolella on ollut hyvin vähäistä. Laji on esiintymispaikoilla useimmiten harvalukuinen, vain muutamin paikoin se on tavattu runsaslukuisena (yli sata aikuista yksilöä kerrallaan).

Pohjois-Karjalassa lajia on havaittu etenkin maakunnan eteläosissa. Pohjoisin havainto on Lieksan Ala-Saarvalta. Rääkkylästä ei ole ilmoitettu yhtään havaintoa, Tohmajärven ainoalta havaintopaikalta Lohilammelta useita kymmeniä 2013–2015.

Sirolampikorento on tyypillinen metsien keskellä olevien usein suoreunaisten lampien ja pienten järvien laji. Sen löytää varmimmin lammilta, joita reunustaa rahkasammalta, saraikkoa ja varvikkoa kasvava vyöhyke. Avosoiden lampareilla laji on harvinainen. Isommilla järvillä se esiintyy harvemmin ja niissä vain matalissa suorantaisissa tai saraikkoisissa osissa, joissa kasvaa kelluslehtistä kasvillisuutta.

Toukan kehitys aikuiseksi on kaksivuotinen. Niitä on tavattu pohjasta aivan rantaviivasta jopa 4,5 metrin syvyyteen asti. Kuoriutuneet yksilöt lentävät lähimetsiin aikuistumaan. Samalla ne voivat levitä uusille alueille.

Koiraat pitävät reviiriä rantaviivassa. Ne tähystävät näkyvästi lennellen matalalla kasvuston reunassa tai istuen ilmaversoisen kasvin tai lumpeen tai ulpukan lehdellä. Naaraat tulevat reviireille vain paritellakseen ja muniakseen. Aikuisten korentojen on havaittu nousevan huonolla säällä ja öisin suojaan ympäröiviin puihin ja muun rantakasvillisuuden sekaan. Sitä, mihin ja kuinka laajalle ympäristöön sirolampikorennot menevät yöpymään, tulisi selvittää. Todennäköisesti tärkeimmät tekijät levähdyspaikoilla ovat paikan tuulensuojaisuus ja ympärillä oleva suojaava metsä (Pynnönen 2017).

Lisääntymis- ja levähdyspaikka sekä suojelu

Lisääntymis- ja levähdyspaikan määritelmä Lajin esiintymispaikoilla lisääntymispaikaksi voidaan tulkita vesialue rantaviivasta niin pitkälle ulospäin kuin siinä esiintyy kasvillisuutta ja kapea kaistale rantakasvillisuutta. Levähdyspaikka sisältää lisääntymispaikan lisäksi vesialuetta ympäröivän suojaavan kasvillisuuden, jonka sekaan korennot suojautuvat yöllä ja pilvisen sään aikana. Lisääntymispaikan ympäristössä sijaitsevat naaraiden ja nuorten koiraiden ruokailualueet ovat samoin levähdyspaikkoja, sillä niillä oleilevat yksilöt käyttävät alueiden kasvillisuutta lepäilyyn huonolla säällä ja yön yli. Lisääntymispaikasta kauempana olevat levähdyspaikat eivät ole yksiselitteisesti määriteltävissä.

Sirolampikorento on vähentynyt voimakkaasti Länsi-Euroopassa. Laji esiintyy Suomessa levinneisyysalueensa pohjoisrajalla, joten sen populaatiot saattavat olla täällä herkkiä muutoksille. Suomessa on tällä hetkellä kuitenkin erittäin runsaasti sirolampikorennolle sopivia suorantaisia lampia ja pieniä järviä. Lajin esiintymiä uhkaavia tekijöitä ovat vesialueiden umpeenkasvu sekä maataloudesta ja turvetuotannosta johtuvan ylirehevöitymisen aiheuttamat happikadot ja kasvillisuuden väheneminen. Umpeenkasvu koskee vesialuetta itsessään ja ympäröivää

varjostavan puuston runsastumista. Ojitusten vaikutuksesta aivan lammen rantaviivaan kasvava puusto voi varjostaa lampea niin, ettei laji enää viihdy siinä.

Ylirehevöitymisen ehkäisemiseksi tulisi vähentää valumavesien ravinteiden määrää. Peltojen, laidunten ja turvesoiden suojavyöhykkeet ja valumavesien saostusaltaat vähentävät oikein käytettyinä tehokkaasti ravinteiden määrää alapuolisissa vesistöissä. Umpeenkasvua voi lievennystoimena hidastaa ojitetuilla alueilla patoamalla laskuojia. Pienten lampien eteläreunan varjostavan puuston poistolla saadaan lisää auringonpaisteista pinta-alaa vesikasveille ja sudenkorennoille. Vastaavasti ilmaversoisten kasvien niitolla voidaan saada laajempia kelluslehtisten kasvien alueita, mikä hyödyttää sirolampikorentoa. Pienimuotoiset ruoppaukset todennäköisemmin ylläpitävät esiintymiä kuin ovat haitallisia. Lajille tyypillisten suorantaisten elinympäristöjen pitkän kehittymisajan takia kompensaatiotoimet eivät ehkä ole mahdollisia. Lajia on kuitenkin havaittu myös runsaskasvustoisilla kaivetuilla lammikoilla, joiden sopivuutta lajin pidempiaikaiseksi elinympäristöksi tulisi selvittää (Pynnönen 2017).

1.3 Täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*)

Täplälampikorento esiintyy Suomessa pääosin linjan Pori–Jyväskylä–Parikkala eteläpuolella. Yksittäisiä havaintoja on pohjoisempaa aina Oulujärven rannalle asti. Lajin puuttuminen Jyväskylän pohjoispuolelta lienee osin todellista, mutta havainnointi tuon linjan pohjoispuolella on ollut hyvin vähäistä.

Pohjois-Karjalassa on lajitietokeskuksen datan mukaan havaintoja vähän, vain viidellä paikalla: Kiteellä kahdella paikalla, Rääkkylän Joki-Hautalammella sekä Joensuun Pyhäselästä kahdelta paikalta (3 viimeksi mainittua havaintoa on kirjoittajalta).

Täplälampikorento elää lammissa, järvissä ja merenlahdissa, joissa on runsaasti uposlehtiskasvillisuutta. Isoilla järvillä sen esiintyminen keskittyy reheville lahdille. Pienemmillä järvillä ja lammilla laji voi elää kaikilla rannoilla. Pienimmät tunnetut esiintymislammet ovat pituudeltaan 100–300 m. Hyvälle täplälampikorentokohteelle tunnusomaista on melko puhdas vesi, jossa valo pääsee tunkeutumaan riittävän syvälle ja jossa kasvaa runsaasti erilaisia uposkasveja ja kohtuullisesti kelluslehtisiä kasveja. Laji puuttuu ylirehevöityneistä vesistä.

Sukukypsillä koirailla on reviiri järven rantakasvillisuuden ulkoreunassa, useimmiten kortteikossa, ruovikon tai osmankäämikön reunassa. Tyypillisesti noin 50 metrin päässä avovesialueen rajasta avoveden puolella aikuiset yksilöt käyvät vähälukuisiksi, vaikka kauempana rannasta kasvaisikin kelluslehtistä kasvillisuutta. Tiheimmillään reviirejä on laskettu keskimäärin yksi soudettua rannan suuntaista metriä kohti Ylöjärven Hirvijärvellä. Suosituimpia reviiripaikkoja ovat pienet poukamat, kuten ruovikkoon ruopatut aukot, avoimet ojat ja luonnolliset poukamat. Koiraat tarvitsevat tähystyspaikan pystyvartisessa kasvillisuudessa. Ne tähystävät näkyvästi noin puolen metrin korkeudella vedenpinnasta ja ajavat muut aitosudenkorennot lajista riippumatta pois (Pynnönen 2017).

Kuva 1 ja 2. Sirolampikorennon tunnistaa mm. sirommasta takaruumiista ja mustavalkeista siipilaikuista. Täpläkorento vartioi reviiriään usein ilmaversoiskasvon pohjukassa noin puolen metrin korkeudella.

1.3.1 Lampikorentojen kartoitus

Lumme-, siro- ja täplälampikorento eroavat elintavoiltaan toisistaan ja niiden kartoitus vaatii myös hiukan eri ajankohdat ja biotoopit. Lajien kartoituksen voi tehdä toukkia haavimalla, mutta helpoiten sen tekee niiden parin kuukauden lentoaikana.

Kartoitukset on suositeltu tehtävän aurinkoisina ja heikkotuulisina päivinä klo 9–19. Korennot tarvitsevat lämmintä säätä lentääkseen, pilvisillä ja tuulisilla säillä korennot hakeutuvat suojaan, eikä inventoinnit anna oikeaa kuvaa korentojen esiintymisestä. Sateen jälkeen on odotettava ainakin tunti ennen kartoituksen alkamista.

Taulukko 1. Direktiivilampikorentojen kartoitusajat ohjeistuksen mukaan (Pynnönen 2017).

Laji	Lummelampikorento	Sirolampikorento	Täplälampikorento	Viherukonkorento
Kartoitusaika	15.6.–15.7.	25.6.–31.7.	15.6.–15.7.	25.7.–15.8.

Lumme- ja täplälampikorennon esiintymiskartoitus tulee tehdä kiertämällä rantakasvillisuus veneellä järven puolelta. Koiraat lasketaan veneestä kiikaria apuna käyttäen. Rannalta kävellen tehty kartoitus ei anna totuudenmukaista kuvaa lajin esiintymisestä ja lajit voivat jäädä tällaisessa kartoituksessa kokonaan havaitsematta.

Lummelampikorennot pitävät reviiriään yleensä näkyvästi kelluslehtisen lehdellä tai ilmaversoiskasvuston reunassa, joista tekevät lentojaan ohimenevien kilpailijoiden perään. Täplälampikorentokoiraat sen sijaan ovat yleensä myös pystyvartisten ilmaversoiskasvustojen suojaisissa pikkulahdelmissa, joten niiden havaitsemiseksi pitää soutaa pientenkin poukamien sisälle.

Sirolampikorentojen inventoinnin voi suorittaa vedenrajaa kävellen tai veneellä rantoja pitkin kiertäen. Sirolampikorentokoiraat pitävät reviiriä aurinkoisilla paikoilla rantaviivan tuntumassa, ja ovat usein näkyvästi esillä kasvien varsilla ja kelluslehtikasvien päällä (Pynnönen 2017).

Kuva 3 ja 4. Täplälampikorento on hyvin nähtynä helppo määrittää keltaisesta täplästään, lummelampikorento muistuttaa paljon sirolampikorentoa, mutta takaruumis on levinnyt nuijamaiseksi ja siipilaikut ovat valkoiset.

Näiden lampikorentolajien koiraiden reviirit ovat näkyvin merkki lisääntyvästä populaatiosta paikalla. Naaraita ei kartoituksissa välttämättä havaita lainkaan. Inventoinneissa havaitut yksilömäärät ovat aina murto-osa toukkien ja kuoriutuvien aikuistenkin määrästä. Havaittujen koirasyksilöiden määrää voi verrata vain muihin samalla tavalla inventoitujen kohteiden määriin. Yksilömäärä indikoi kohteen sopivuutta lajille (Pynnönen 2017).

2 Kesän 2021 inventoinnit

Kesän 2021 kartoituksissa pyrittiin ensisijaisesti toteamaan lajin esiintyminen ja vasta toissijaisesti niiden sijoittumista ja määriä.

Kevät ja kesä 2021 olivat Pohjois-Karjalassa tavallista lämpimämpiä ja jäät lähtivät noin viikkoa ennen vappua. Sudenkorentojen kehityskin tapahtui tavallista nopeammin, joten myös kartoituksia aikaistettiin.

Kuva 5. Rääkkylän Jokilammen lampikorentojen suosimaa ilmaversois- ja kelluslehtiskasvustoja 28.6.2021.

2.1 Rääkkylän Joki-Hautalampi

Rääkkylän Joki-Hautalampi on lintuvesiensuojelualue sekä Natura2000-alue. Tarkemmin lintuveden kasvillisuudesta ja kehityksestä esim. Kontiokorpi 2022a.

Kartoitukset tehtiin Hautalammelle 21.6. klo 11–14.45 (keskeytyi tuulen noustessa häiritseväksi) ja 22.6. klo 9–14.15 sekä Jokilammelle 28.6. klo 8.15–14.30. Ajoitukset vaikuttivat onnistuneilta. Kartoituksissa soudettiin vesikasvikasvustojen ulkoreunoja myötäillen ja sisäpuolen poukamissa. Eniten aikaa käytettiin niillä alueilla, joilla havaittu yksilömäärä oli runsain. Havainnot tehtiin kiikarilla, mukana ollutta haavia ei tarvinnut käyttää lajinmääritysten varmistamiseksi.

2.1.1 Tulokset

Kaikkia kolmea lajia havaittiin kummallakin lammella. Valtaosa oli koiraita, mutta kaikkien lajien naaraita havaittiin myös (ovat taulukossa mukana yhteissummassa). Naaraat havaittiin yleensä iltapäivän puolella niiden tullessa koiraiden reviireille. Lummelampi- ja sirolampikorennoilla havaittiin myös parittelu. Lummelampikorentonaaraita havaittiin kaikkiaan n50, sirolampikorentonaaraita 4 ja yksi täplälampikorentonaaras.

Taulukko 2. Direktiivikorentojen havaitut lukumäärät Rääkkylän Joki-Hautalammella 21.-28.6.2021

	Lummelampikorento	Sirolampikorento	Täplälampikorento
Hautalampi	1232	50	35
Jokilampi	1064	12	9
yhteensä	2296	62	44

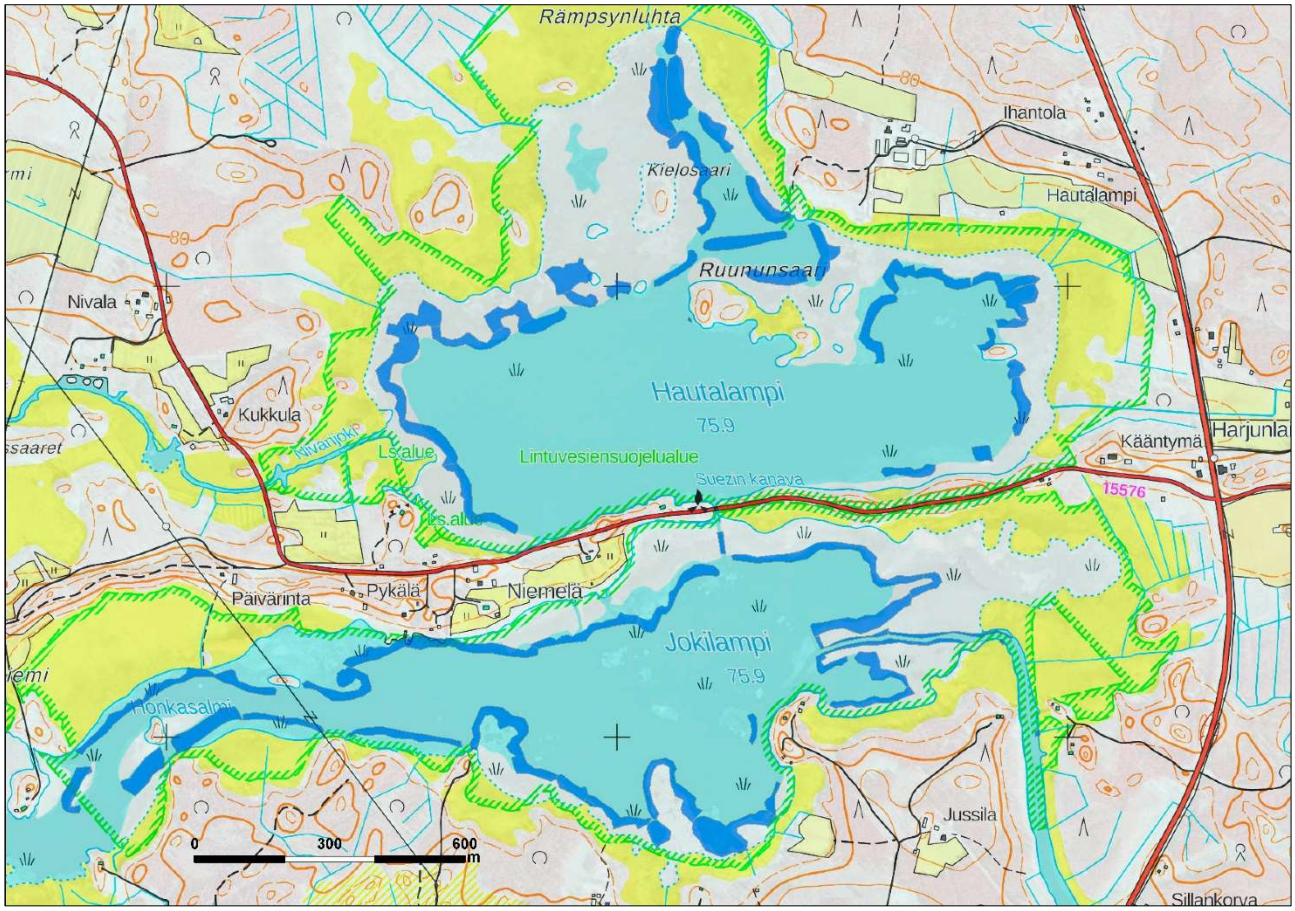

Kuva 6. Lummelampikorennon esiintymisalueet Rääkkylän Joki-Hautalammella kesällä 2021.

2.1.1.1 Lummelampikorento

Lummelampikorentoja havaittiin kaikkialla, missä oli kelluslehtisiä tai pystyvartista ilmaversoiskasvustoa. Suurimmat aukkopaikat olivat Hautalammen etelärannalla ja Ruununsaaren eteläpuolella sekä Jokilammen etelärannan Jussilan mökkiniemessä. Suurin tihentymä oli Hautalammella Ruununsaaren - Kielosaaren ja Rämpsynluhdan sokkeloisessa lahdessa (kuva 6).

Kaikkiaan lummelampikorentoja havaittiin lähes 2300. Rantaviivaa soudettiin kartoituksissa noin 14 km, joten metriä kohti havaittiin 0,16 lummelampikorentoa. Pahimmat puutealueet olivat Hautalammella Rämpsynluhdan keskellä oleva avovesialue sekä Jokilammella itäosan luhdan pienet poukamat ja avovedet. Etenkin Hautalammella lummelampikorentoja päivysti myös avovesialueella, jossa oli kelluslehtisiä, läheskään kaikkia avoveden korentoja ei todennäköisesti havaittu kartoituksissa. Rantaa pitkin inventoinneissa tuskin olisi havaittu merkittävää määrää lummelampikorentoja lisää.

Lummelampikorento on siro- ja täplälampikorentoja helpompi kartoitettava, joten kartoitusta voidaan pitää onnistuneena.

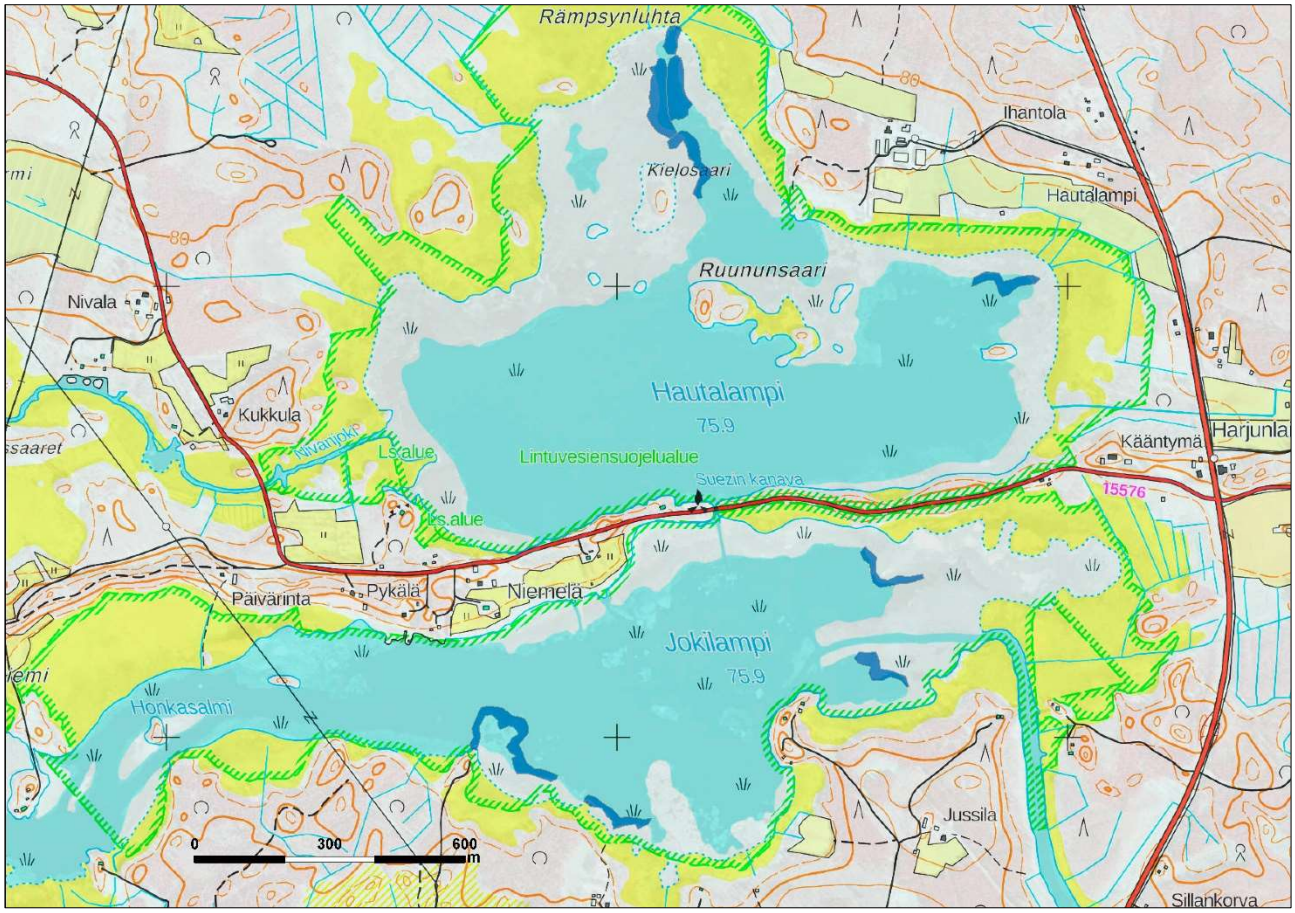

Kuva 7. Sirolampikorennon esiintymisalueet Rääkkylän Joki-Hautalammella kesällä 2021.

2.1.1.2 Sirolampikorento

Sirolampikorentoja havaittiin yhteensä 62, joista valtaosa Hautalammen Rämpsynluhdan lahdukassa. Esiintymisalueet on kuvassa 7. Havaitut sirolampikorennot olivat kohtalaisen helposti nähtävillä, mutta eivät niin näkyviä kuin lummelampikorennot. Sirolampikorennot olivat enemmän ilmaversoiskasvustojen sisällä ja pienissä poukamissa kuin lummelampikorennot.

Todennäköisesti Kielonsaaren länsipuolen erillisessä avovedessä olisi löytynyt sirolampikorentoja lisää, kuten muualtakin tarkemmalla kartoituksella kasvustojen sisällä kanootilla tai kävellen. Tälläkin kartoitusteholla lajista saatiin Joki-Hautalammella välttävä kokonaiskuva.

2.1.1.3 Täplälampikorento

Täplälampikorentoja havaittiin hiukan vähemmän kuin sirolampikorentoja, mutta useammalla paikalla. Lumme- ja sirolampikorennon tapaan suurin keskittymä oli Hautalammen Rämpsynluhdan lahdukassa.

Täplälampikorennot löytyivät lähes poikkeuksetta pystyvartisten kasvustojen pienistä poukamista, joten pelkällä soutamisella ilmaversoiskasvuston järvenpuoleisella ulkoreunalla lajista olisi saanut väärän käsityksen. Sirolampikorennon tapaan yleiskuva täplälampikorennon esiintymisestä Joki-Hautalammella saatiin riittävä käsitys.

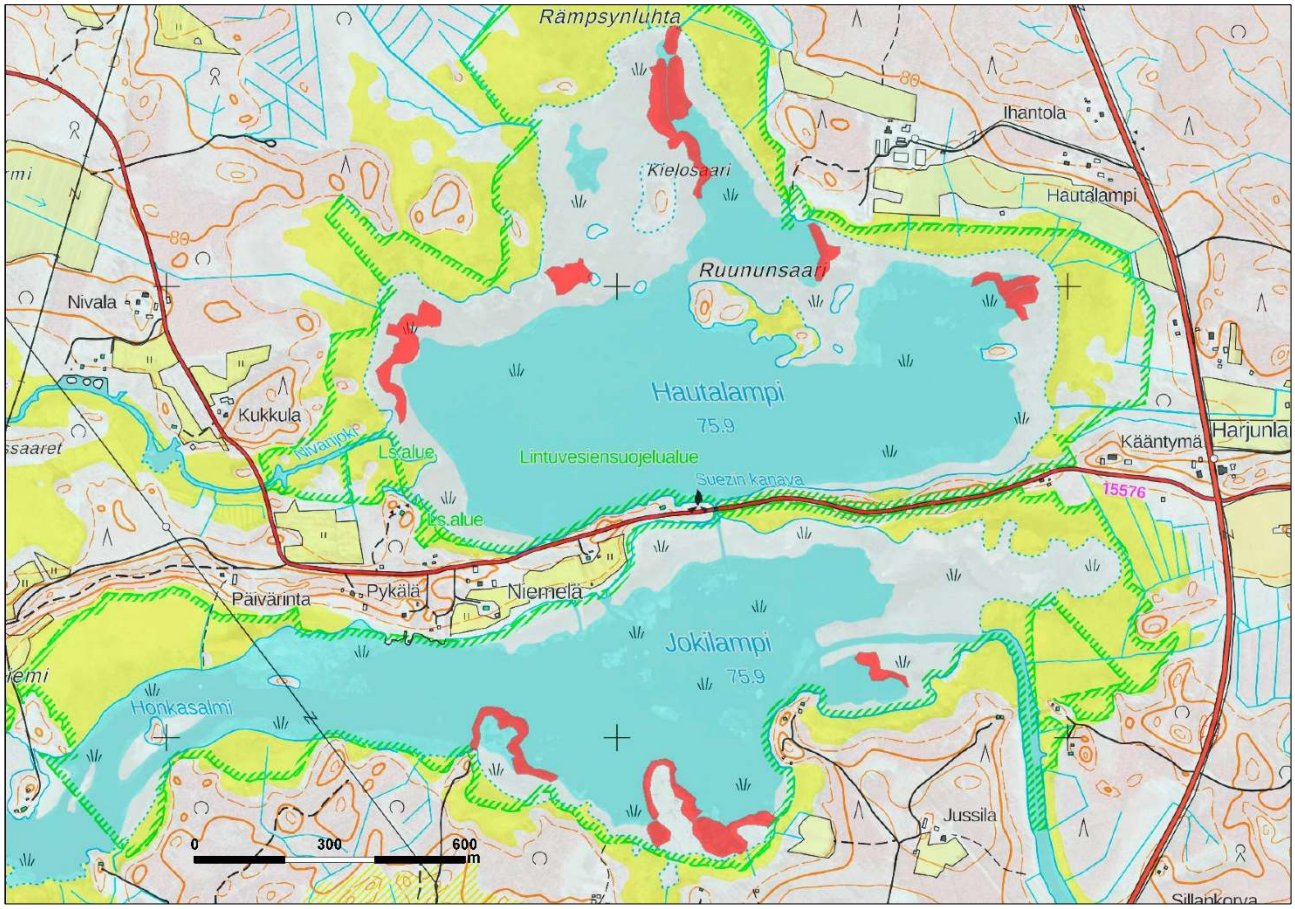

Kuva 8. Täplälampikorentoesiintymät Rääkkylän Joki-Hautalammella kesällä 2021.

Kuva 9 ja 10. Täplälampikorento veneen laidalla ja lummelampikorento tyypillisellä vartiointipaikallaan.

2.1.1.4 Muut korennot

Muita korentolajeja havaittiin seuraavasti (yhteensä kartoituksissa): **isotytön**- (*Erythromma najas*) yli 13000, **sirotytön**- (*Coenagrion pulchellum*) 18, **ruskoukon**- (*Aeshna grandis*) 5, **ruskohukan**- (*Libellula quadrimaculata*) yli 6000, **vaski**- (*Cordulia aenea)* (+ muut kiiltokorennot) 3000 sekä **isolampikorento** (*Leucorrhinia rubicunda*) 800.

Aiemmin Joki- ja Hautalammen lintukartoituksissa (osa rantoja pitkin) 1., 4. ja 8.6. havaittiin lisäksi **sirokeiju**- (*Lestes sponsa*) 10, isotytön- 100, **vihertytön**- (*Coenagrion armatum*) 1 (koiras Jokilammen

puolella), **keihästytön**- (*Coenagrion hastulatum*) 10, sirotytön- 10, ruskohukan- 300, **litteähukan**- (*Libellula depressa*) 1, **liito**- (*Epitheca bimaculata*) 1 (Hautalampi), vaski- 200, isolampi- 2000 ja **pikkulampikorento** (*Leucorrhinia dubia*) 100.

Vesilintujen poikuelaskennassa sekä drooni-kuvausten yhteydessä heinäkuussa havaittiin lisäksi paljon korentoja, esimerkiksi 5.7. Suezin kanavalta Hautalammen päällä havaittiin tuhansia korentoja matalalennossa itään. Suurin osa oli ruskohukankorentoja, mutta myös kiiltokorentoja oli paljon.

Kartoitusten aikana havaittiin useiden lintulajien käyttävä ravinnokseen kuoriutuvia ja aikuisia sudenkorentoja. Monet varpuslinnut veivät poikasilleen helppoa ravintoa, nuolihaukat taas saalistivat lentäviä sudenkorentoja.

2.1.2 Yhteenveto

Joki-Hautalampi osoittautui tärkeäksi lisääntymisalueeksi kaikille kolmelle direktiivilampikorentolajille. Lummelampikorennolle Joki-Hautalampi on valtakunnallisestikin tärkeä, täplälampikorennolla ainakin maakunnallisesti. Myös muita korentoja esiintyy lammella paljon, joka kertoo ainakin siitä, ettei vesi ole ylirehevöitynyt.

Jos lammelle tehdään kunnostustoimia, eivät ruoppaukset ja niitot todennäköisesti vaikuta negatiivisesti lampikorentojen esiintymiin. Rantojen lähelle olisi hyvä jättää jonkin verran puita ja pensaita korentojen lepäily- ja yöpymispaikoiksi.

Kiitokset

Kiitos Seppo Kalliselle, Pertti Tikalle ja Tapio Varikselle veneen saamisesta kartoituskäyttöön Joki-Hautalammella.

Lähteet

Ilmatieteenlaitos https://www.ilmatieteenlaitos.fi/

Lohilahti, H., Kontkanen, H., Pirinen, M., Vuorio, V. & Hämäläinen, J. 2009. Värtsilän laakson Natura 2000-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen raportteja 2/2009. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/43030/PKAra_2_2009.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Pynnönen, P. 2017: Lummelampikorento *(Leucorrhinia caudalis* [Charpentier, 1840]) - Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 31–34. Suomen ympäristö 1/2017.

Pynnönen, P. 2017: Sirolampikorento *(Leucorrhinia albifrons* [Burmeister, 1839]) - Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 31–34. Suomen ympäristö 1/2017.

Pynnönen, P. 2017: Täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis* [Charpentier, 1825]) - Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 31–34. Suomen ympäristö 1/2017.

Pynnönen, P. 2017: Viherukonkorento (*Aeshna viridis Eversmann*, 1836) - Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 31–34. Suomen ympäristö 1/2017.

Suomen Lajitietokeskus https://laji.fi/